



# Ministerstwo Sprawiedliwości

---

Podsekretarz Stanu  
Dariusz Mazur

BK-VII.0520.178.2025  
Warszawa, 12 czerwca 2025 r.

**Pan**

**Szymon Hołownia**

**Marszałek Sejmu**

**Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr 9472 skierowaną do Ministra Sprawiedliwości przez Pana Posła Jarosława Sachajko.

**Ad 1, 7**

Minister Sprawiedliwości nie wpływa na działalność orzeczniczą sądów. Zgodnie z zasadą niezależności sądów i niezawisłości sędziów, nie jest uprawniony do oceny prawidłowości przeprowadzanych przez sądy czynności procesowych i wydawanych rozstrzygnięć.

W świetle przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, Minister Sprawiedliwości nie występuje w imieniu i na rzecz stron w jakichkolwiek postępowaniach przed sądami powszechnymi, nie posiada również uprawnienia do sprawowania bieżącej, ani okresowej kontroli toku postępowania w sprawach indywidualnych.

Ustawowe uprawnienia Ministra Sprawiedliwości w zakresie zewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów polegają na analizie i ocenie prawidłowości oraz skuteczności wykonywania wewnętrznego nadzoru administracyjnego przez prezesów sądów.

**Ad 2**

Skrócenie czasu rozpoznawania spraw sądowych jest priorytetem Ministra Sprawiedliwości. Warto podkreślić, że problem przewlekłości postępowań jest zagadnieniem wieloaspektowym. Z jednej strony przyczyną przewlekłości jest poszerzana przez lata kognicja (właściwość) sądów powszechnych. Z drugiej niedostosowane do realiów, przede wszystkim cyfrowych, przepisy procesowe. Ponadto, w związku z ukształtowaniem składu części sędziowskiej Krajowej Rady Sądownictwa w sposób sprzeczny z Konstytucją RP, aktualnie nie jest możliwe dokonywanie przez Ministra Sprawiedliwości obwieszczeń o wolnych stanowiskach sędziowskich.

W celu przeciwdziałania tej sytuacji, Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło szereg inicjatyw legislacyjnych. Warto wskazać na nowelizację ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych i ustawy prawo o ustroju sądów wojskowych, mającą zachęcić sędziów z mniej obciążonych jednostek sądownictwa do orzekania w bardziej obciążonych jednostkach w ramach delegowania (*ustawa z dnia 6 marca 2025 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych* – Dz. U. poz. 526).

Ponadto, procedowany jest projekt zmian w Kodeksie postępowania karnego UD153, zawierający istotną zmianę art. 387 k.p.k. Polega ona na tym, że tylko prokurator obecny na rozprawie może sprzeciwić się wnioskowi o dobrowolne poddanie się karze. Powinno to ułatwić stosowanie tego trybu postępowania a tym samym umożliwić szybkie zakończenie znacznej liczby spraw karnych.

Obok działań o charakterze legislacyjnym, w ministerstwie inicjowane są działania nadzorcze i organizacyjne. Zgodnie z art. 37g § 1 i 2 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (u.s.p.), Minister Sprawiedliwości w ramach nadzoru zewnętrznego analizuje informacje roczne prezesów sądów apelacyjnych o działalności sądów, działających na obszarze apelacji, ustala ogólne kierunki wewnętrznego nadzoru administracyjnego, wykonywanego przez prezesów sądów apelacyjnych, kontroluje wykonywanie obowiązków nadzorczych przez prezesów sądów apelacyjnych oraz wydaje stosowne zarządzenia. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności

administracyjnej sądu lub niewykonania przez prezesa sądu apelacyjnego wskazanych zarządzeń, może zarządzić przeprowadzenie lustracji sądu lub wydziału sądu albo przeprowadzenie lustracji działalności nadzorczej prezesa sądu.

Problematyka sprawności postępowań sądowych uwzględniana jest również w ustalanych przez Ministra Sprawiedliwości ogólnych kierunkach wewnętrznego nadzoru administracyjnego, wykonywanego przez prezesów sądów apelacyjnych.

Badanie sprawności postępowań sądowych w poszczególnych sprawach, stosownie do art. 37b § 1 pkt 1 u.s.p., należy do podstawowych obowiązków prezesów sądów w ramach wewnętrznego nadzoru administracyjnego. Kontrola wykonywania obowiązków nadzorczych przez prezesów sądów działających na obszarze apelacji należy do kompetencji prezesa sądu apelacyjnego (art. 37b § 3 pkt 3 u.s.p.). Z kolei wykonywanie obowiązków nadzorczych przez prezesów sądów apelacyjnych, podlega kontroli przez Ministra Sprawiedliwości w ramach zewnętrznego nadzoru administracyjnego. Kontrola powyższa przeprowadzana jest w ramach analizy informacji rocznych, jak również w sprawach indywidualnych w wyniku rozpatrywania skarg i wniosków na działalność sądów, wpływających do Ministerstwa Sprawiedliwości.

W Ministerstwie Sprawiedliwości cyklicznie dokonywane są też analizy wyników pracy sądów powszechnych oraz ich obciążenia, które pozwalają na identyfikację sądów wymagających działań naprawczych.

Departament odpowiedzialny za organizację sądów powszechnych stale pracuje nad optymalizacją struktury sądownictwa (tworzenie i znoszenie sądów, wydziałów, sekcji wydziałów, innych komórek organizacyjnych w sądach). Racjonalne ukształtowanie struktury sądownictwa przyczynia się do adekwatnego podziału zadań w jednostkach, co z kolei wpływa na usprawnienie pracy sądów.

Przygotowaniu sądów na wyzwania współczesności służy strategiczny program „Cyfrowy Sąd”, który realizuje Ministerstwo Sprawiedliwości. Główne założenia programu obejmują:

1. projekt Digitalny Asystent Sędziego, który służy usprawnieniu postępowania w sprawach frankowych,
2. Elektroniczne Postępowanie Upominawcze 3.0 - udoskonalona wersja znanego już rozwiązania EPU, z jeszcze wyższym stopniem automatyzacji, przetwarzania oraz walidacji zawartości dokumentów cyfrowych,
3. Cyfrowy Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów - całkowita cyfryzacja postępowania w sądzie, który zajmuje się sprawami konsumentów, konkurencji, a w przyszłości także sprawami dotyczącymi sztucznej inteligencji,
4. budowa Centralnego Systemu Repertoryjno-Biurowego,
5. przebudowa Portalu Informacyjnego - zapewni obywatelom i profesjonalnym pełnomocnikom możliwość wnoszenia pism procesowych w formie elektronicznej, pobierania dokumentów oraz 24-godzinny dostęp do informacji o sprawie,
6. cyfrowa wymiana danych z Prokuraturą - program ma na celu umożliwienie przepływu dokumentów w formie elektronicznej z prokuratury do sądów.

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/program-cyfrowy-sad-zmieni-wymiar-sprawiedliwosci>

Inny program Ministerstwa Sprawiedliwości to „Cyfrowe Rejestry”, który uzupełnia Program Cyfrowe Sądy. Program Cyfrowe Rejestry zwiększy bezpieczeństwo, poprawi funkcjonalność oraz dostosuje rejestry wymiaru sprawiedliwości do wymogów nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Dzięki wdrożeniu najnowszych rozwiązań technologicznych, takich jak cyfrowa obsługa dokumentów, automatyzacja procesów oraz lepsza integracja systemów informatycznych, rejestry staną się bardziej odporne na cyberzagrożenia i łatwiejsze w obsłudze zarówno dla pracowników wymiaru sprawiedliwości, jak i obywateli. Program obejmuje projekty wszystkich rejestrów wymiaru sprawiedliwości, z których większość jest bardzo istotna dla codziennej działalności przedsiębiorców. Są to: Elektroniczny Krajowy Rejestr Sądowy (eKRS); Elektroniczne Księgi Wieczyste (EKW), Rejestr Zastawów (RZ), Krajowy Rejestr Zadłużonych (KRZ), Krajowy Rejestr Karny (KRK) i Rejestr Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym (RSPT).

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/cyfryzacja-wymiaru-sprawiedliwosci-szanse-i-zagrozenia>

#### **Ad 3 i 4**

Ewentualne wprowadzenie kolejnego szczebla sądowego jest działaniem, do którego należy podejść z dużą ostrożnością. Jednym z podnoszonych w przeszłości argumentów na rzecz wprowadzenia instytucji sądów pokoju była próba odciążenia sądów rejonowych. Przeprowadzone wówczas analizy wskazywały, że pomysłodawcy tego rozwiązania niedostatecznie oszacowali koszty powstania sądów pokoju, a limity etatów prowadziłyby do systemowej przewlekłości postępowań od momentu utworzenia tych sądów.

Wprowadzenie instytucji sędziów pokoju z pewnością wymagałoby pogłębionej oceny wpływu tego rozwiązania na strukturę funkcjonowania sędziów sądów powszechnych na szczeblu sądów rejonowych. Może to rodzić szereg problemów organizacyjnych. Można zakładać, że sądy pokoju mogą przyczynić się do rozdrobnienia struktury orzeczniczej i utrudnić racjonalne zarządzanie kadrami sądownictwa powszechnego. Nie ma też pewności, że rozwiązanie to przyczyniłoby się do szybszego rozpoznawania spraw i faktycznego odciążenia sądów rejonowych.

#### **Ad 5**

Jeszcze w styczniu 2024 roku Minister Sprawiedliwości przygotował projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (UD6). Projekt zakładał, że 15 sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa będzie wybieranych w wyborach bezpośrednich przez wszystkich sędziów polskich, bez udziału organów władzy ustawodawczej i wykonawczej. Projekt został uchwalony przez Sejm RP 12 lipca 2024 roku:

<https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=219>

Prezydent RP zdecydował o skierowaniu ustawy do Trybunału Konstytucyjnego w trybie kontroli prewencyjnej.

W Ministerstwie Sprawiedliwości nie był rozważany wybór, o którym mowa w interpelacji.

Należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 178 ust. 3 Konstytucji RP sędzia m.in. nie może prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów, co może dotyczyć aktywności potrzebnej do bycia wybranym (np. agitacji).

#### **Ad 6**

W Ministerstwie Sprawiedliwości zadania z zakresu statystyki publicznej są realizowane na podstawie ustawy o statystyce publicznej oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej, który corocznie określa zakres danych statystycznych o wymiarze sprawiedliwości. Ministerstwo Sprawiedliwości regularnie publikuje dane statystyczne na temat działalności polskich sądów. Dane są dostępne w Informatorze statystycznym wymiaru sprawiedliwości:

<https://isws.ms.gov.pl/pl/baza-statystyczna/opracowania-wieloletnie/>

(m.in. dokument „Średni czas trwania postępowania sądowego w latach 2011 - 2024 - wybrane repertoria”).

#### **Ad 8**

Ministerstwo Sprawiedliwości w okresach półrocznych monitoruje czas trwania postępowań sądowych, w których środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania trwa dłużej niż 2 lata, w oparciu o informacje przedstawiane przez prezesów Sądów Apelacyjnych. Nie jest przewidziany odrębny monitoring dla „spraw o podłożu politycznym”.

#### **Ad 9**

W 2024 roku nastąpił spadek liczby tymczasowych aresztowań. Prokuratura złożyła do sądów rejonowych o 14,41% mniej wniosków o zastosowanie tymczasowego aresztowania, sądy rejonowe zastosowały o 7% mniej tego środka zapobiegawczego, a sądy okręgowe o 4% mniej:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/spadek-liczby-tymczasowych-aresztowan-w-2024-r>

Dodatkowo, aby ograniczyć nadmierne stosowanie tymczasowego aresztowania, działająca przy Ministrze Sprawiedliwości Komisja Kodyfikacyjna Prawa Karnego przygotowała projekt nowelizacji Kodeksu postępowania karnego. Nowelizacja przewiduje wprowadzenie nowego środka zapobiegawczego w postaci aresztu elektronicznego. Areszt elektroniczny polegałby na przebywaniu oskarżonego w miejscu zamieszkania z elektroniczną bransoletą monitorującą. To rozwiązanie pozwoliłoby z jednej strony na utrzymywanie przez oskarżonego więzi społecznych, z drugiej zaś na odciążenie jednostek penitencjarnych i obniżenie kosztów dla państwa, przy jednoczesnym zachowaniu skutecznej kontroli nad osobami objętymi postępowaniem. Projekt wraz z uzasadnieniem jest dostępny pod tym adresem:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/projekty-aktow-prawnych>

#### **Ad 10**

W Ministerstwie Sprawiedliwości staramy się słuchać głosów środowisk prawniczych i przedsiębiorców. Jesteśmy również otwarci na współpracę ze społeczeństwem obywatelskim, w tym z organizacjami pozarządowymi:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/wspolpraca-ministra-sprawiedliwosci-z-organizacjami-pozarządowymi-sprawozdanie-i-konsultacje>

#### **Ad 11**

Jak już wskazano w odpowiedzi na pytanie nr 1 i 7, Minister Sprawiedliwości, w ramach swoich ustawowych kompetencji nie jest uprawniony do oceny prawidłowości wydawanych przez sądy rozstrzygnięć, przyjętej przez nie oceny dowodów, sposobu procedowania, a także czynności podejmowanych w toku postępowania. Obowiązujące przepisy prawa nie upowiadają także Ministra Sprawiedliwości do żądania akt konkretnych spraw, celem przeprowadzenia ich kontroli.

Natomiast zgodnie z art. 7 u.s.p. nadzór nad działalnością sądów w zakresie orzekania sprawuje Sąd Najwyższy, w trybie określonym ustawami. Przepis odpowiada normie konstytucyjnej ustanowionej w art. 183 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którą Sąd Najwyższy sprawuje nadzór w zakresie orzekania nad działalnością sądów powszechnych

i wojskowych. Nadzór jurysdykcyjny sprawowany przez Sąd Najwyższy ma na celu zapewnienie jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych przy pełnym poszanowaniu niezawisłości sędziowskiej.

**Ad 12**

Zestawienie statystyczne dotyczące liczby spraw z zakresu skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznawania sprawy w postępowaniu sądowym i prokuratorskim bez nieuzasadnionej zwłoki zostało opublikowane, we wspomnianym w pkt 6, portalu Informator statystyczny wymiaru sprawiedliwości:

<https://isws.ms.gov.pl/pl/baza-statystyczna/opracowania-wieloletnie/>

(dokument: „Skarga na przewlekłość postępowań sądowych (wykaz S) w sądach okręgowych i w sądach apelacyjnych w latach 2010 – 2024”)

Z wyrazami szacunku

Dariusz Mazur  
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/